Uniwersytet Warmińsko–Mazurski w Olsztynie
Wydział Nauki o Żywności
Katedra Żywienia Człowieka

mgr inż. Urszula Śliwka

Abstrakt rozprawy doktorskiej pt.:

Ocena spożycia żywności i wybranych parametrów antropometrycznych kobiet w ciąży na wyspie Jersey Zjednoczonego Królestwa w relacji do stanu urodzeniowego noworodka. Badanie międzyetniczne.

Dostępne dane literaturowe wskazują na istotny wpływ stylu życia matki w okresie ciąży na adaptację dziecka do życia pozamacicznego oraz jego długoterminowy dobrostan. Pomimo wdrażania rekomendacji żywieniowych opartych o dowody naukowe (*evidence-based*), zapobieganie otyłości przed, w trakcie i po ciąży pozostaje nadal wyzwaniem dla opieki nad ciężarną. Niniejsze badanie obserwacyjne, przeprowadzono wśród międzynarodowej populacji zamieszkującej na wyspie Jersey (ludności rdzennej oraz napływowej z Wielkiej Brytanii, Polski oraz Portugalii i Madery). Celem badań była ocena sposobu żywienia, częstości występowania otyłości wśród kobiet w wieku rozrodczym, w ciąży wśród kobiet zamieszkujących Wyspę Jersey oraz ocena ryzyka występowania otyłości u ich potomstwa we wczesnym okresie dzieciństwa. Do badania zrekrutowano 200 kobiet z Oddziału Położniczego Szpitala Generalnego na Wyspie Jersey (JGH) w terminie od stycznia do grudnia 2017 r. Na udział w projekcie zgodziło sie 115 pacjentek, a łącznie 81 kobiet ukończyło wszystkie etapy badania. W badanej grupie zebrano dane socjoekonomiczne i demograficzne, a także dane dotyczące diety matki, rodzaju i terminu porodu oraz sposobu karmienia w pierwszym roku życia dziecka. Analizę wyników przeprowadzono wśród 3 grup etnicznych: rodowite mieszkanki Jersey oraz Wielkiej Brytanii (Native); kobiety mieszkujące na wyspie krócej niż 10 lat (Europa < 10 lat na wyspie); kobiety mieszkujące na wyspie ponad 10 lat (Europa ≥ 10 lat na wyspie).

Badanie wykazało, wysoką częstość występowania nadwagi i otyłości wśród wszystkich kobiet w ciąży w 2017 (44%), natomiast nie zaobserwowano istotnych różnic dotyczących masy ciała i BMI pomiędzy grupami etnicznymi w badanej grupie. Także nie stwierdzono

istotnych różnic w ciążowym przyroście masy ciała pomiędzy trzema grupami kobiet, chociaż kobiety z grupy Europa ≥ 10 lat na wyspie, miały wyższy przyrost masy ciała w porównaniu z pozostałymi grupami kobiet. Analiza parametrów urodzeniowych potomstwa także nie wykazała istotnych różnic w zakresie pomiarów antropometrycznych, z wyjątkiem wskaźnika z-score masy ciała dla wieku ciążowego (FGA), dla którego dzieci rodowitych mieszkanek uzyskaly istotnie wyższe wyniki w porównaniu z pozostałymi grupami. Najwyższą średnią wartość masy urodzeniowej FGA, centyl długości FGA oraz percentyl procentowego wzrostu zaobserwowano również wśród rodowitych mieszkanek Jersey oraz Wielkiej Brytanii. Dzieci urodzone przez kobiety z grupy Native wykazały najwyższy przyrost masy ciała i długości, podczas gdy dzieci urodzone przez uczestniczki z grupy imigrantek ≥ 10 lat na wyspie wykazały najniższy przyrost masy ciała i długości. Analizując spożycie produktów spożywczych przed zajściem w ciąże w relacji do spożycia w czasie ciąży odnotowano, że spożycie produktów pochodzenia zwierzęcego nie zmieniło się, spożycie tłuszczów i olejów wzrosło w czasie ciąży, a spożycie mleka i produktów mleczarskich zmniejszyło się w czasie ciąży we wszystkich trzech grupach kobiet. Pomimo, że spożycie warzyw zmniejszyło się we wszystkich grupach, spożycie owoców wzrosło w grupie Native i Europa < 10 lat na wyspie. Kobiety z grupy Europa ≥ 10 lat na wyspie były jedynymi uczestniczkami, które wykazały spożycie alkoholu w czasie ciąży. Odnosząc się do zaleceń żywieniowych diety śródziemnomorskiej stwierdzono, że uczestniczki z grupy imigrantek ≥ 10 lat nie przestrzegały zaleceń tej diety w czasie ciąży, podczas, gdy kobiety z grupy imigrantek < 10 lat bardziej przestrzegały tych rekomendacji po rozpoczęciu ciąży. Niemniej wskaźnik aMED w tych trzech grupach nie uzyskał mocy statystycznej. W pracy odnotowano najwyższy odsetek kobiet karmiących dzieci mlekiem zastepczym w pierwszych 48 godzinch, a także 6 miesięcy później, w grupie rodowitych mieszkanek Jersey. W niniejszym badaniu nie zaobserwowano istotnych współzależności między spożyciem żywności oraz wybranymi parametrami antropometrycznymi kobiet w ciąży a stanem urodzeniowym noworodków. Badanie ujawniło kilka statystycznie istotnych różnic w stosunku do długość pobytu na wyspie Jersey, co może wskazywać na potrzebę bardziej zindywidualizowanej i etnicznie specyficznej opieki w czasie ciąży oraz po porodzie, w celu poprawy nawyków żywieniowych i kontroli masy ciała. Konieczne są dalsze badania angażujące większą próbę kobiet w celu dokładniejszego wyjaśnienia zaobserwowanych związków.

Słowa kluczowe: ciąża, odżywianie, pomiary antropometryczne, zdrowie dziecka, masa ciała, pochodzenie etniczne, zdrowie publiczne